

הערבים והישראלים ביקשו זה מזה:

„הצילו אותנו מידי דינו!“

הקרה מייד. קיבלנו את ארוחת הבוקר על מגשים גדולים, אך השולחן היה קטן. המגש של אחד הערבים והמגש שלי מילי או את כולו. כשבא הידיד הערבי השני, לא נותר לו מקום. „אתם תמיד תופסים את כל השטח“, התלוצץ לעברי.

„אחה הרי יודע איך אנחנו, הישראלים“, השבתי, „שטח משוחרר לא יחזרו“ כולנו סרצנו בצחוק. „צחוק שׁי הזכיר לנו שאנחנו באנו ממדינות אויבות, שמחר יכולים אחינו להרוג

האוסף של תגליותיו, וספר יקר על ארצות בלגיה. דאגטה הוא פטריוט ברי לונזי.

תוך כדי כך התברר לי סיסור-חיוו. כשהיה ילד, נאסר אביו הקומוניסט. בכלא נרצח עליידי הפאשיסטים. כנער הצטרף דאגטה לפרטיזנים הקומוניסטיים. השׁי תתף בשיחרור בלגיה, בקרבות שבהם נהרסו שני שלישי העיר. לאחר־מכן נפׁצעו קשה בתאונת־אופנוע, ואיבד כמה איברים פנימיים.

אחרי המלחמה הפכה בלגיה למיבצר

מאת

אורי אבנרי

זה את זה במלחמה חרשה, ושי- התפקיד העיקרי שלנו הוא לזנוע זאת.

הורדתי את כל הכלים מן המגשים הגדולים („אילתור ישראלי“), התחלנו לאכול ולדבר על הבעיות. כלומר: הסׁי ברתי להם מה דרוש לנו, כדי לשכנע את בעלי־הרצון הטוב בישראל, והם הסׁי בירו לי מה דרוש להם, כדי לסחוב עימם את נציגי המפלגות השולטות במצריים, בסוריה ובעיראק, ואת הפלסטינים.

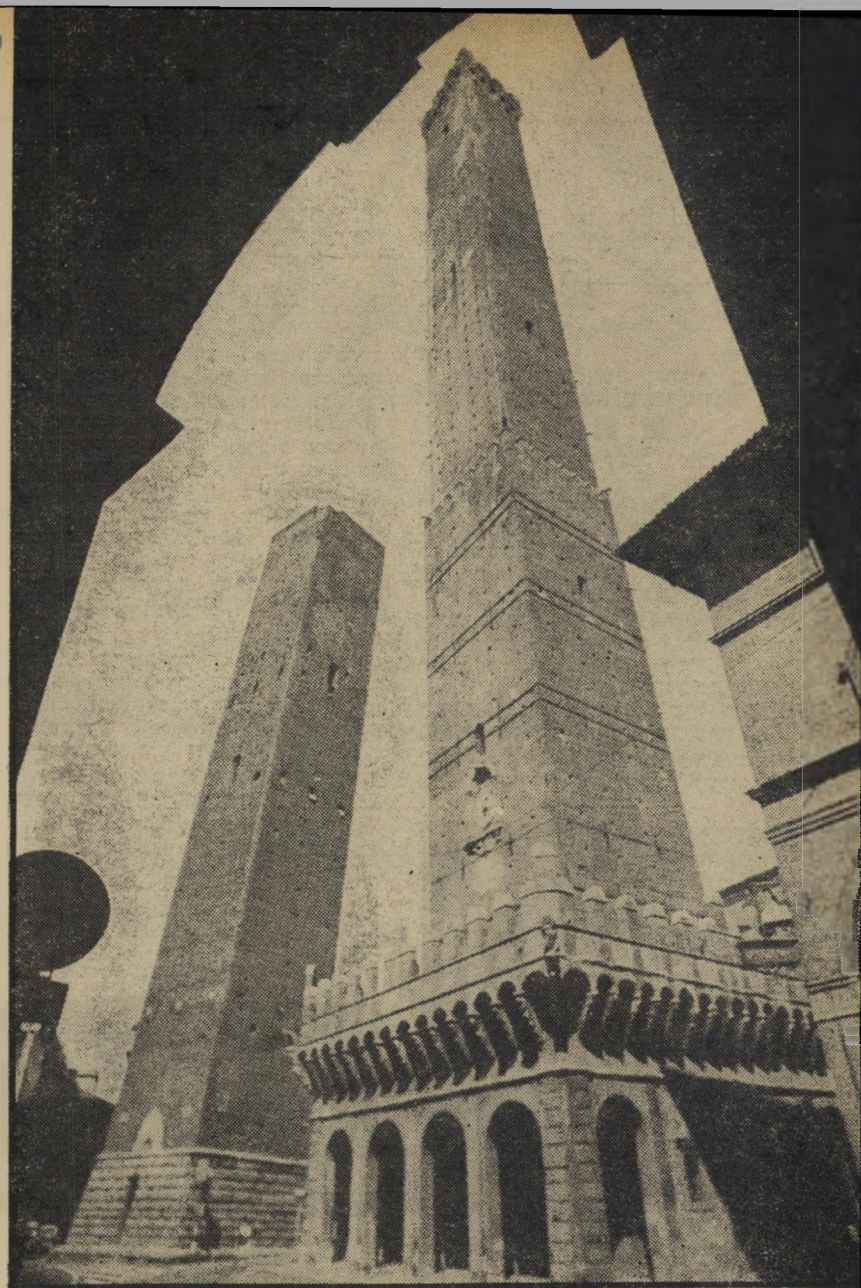
זה היה סמינר קצר ותמציתי, שלא יפוצא בפי. כל צד למד מהו המילים הרגישות והנימוות המפריי עות לצד השני, מה חיוני בשביל לנו, מה רצוי לנו, ומה לא חשוב לנו. מה ניתן להשיג, ומה לא.

עלו ורצו רעיונות. האם אפשר להביא את הסורים להכיר בהחלטת 242? האם ייתכן, בנסיבות הנתונות, שמישלחת שלום ישראלית תוזמן לארץ ערבית? האם יש בישראל אנשים שהיו מעזים להשׁי

המפלגה הקומוניסטית, השולטת מזה 25 שנה במחוז ובעיר. דאגטה עבד בעיריה, שימש גם כשור־עור וכאיש־ביטחון. כיום, בגיל 43, כבר יצא לקיצבה. שנות שׁי רותו ביחידת הפרטיזנים ובמיסטר־העור נוספו לוותק שלו, אשתו עובדת כאחות, הוא חי בדירה נאה בשיכון חדש ויפה, הדומה לשיכונ־צמרת בארץ. יש לו מכו־נית קטנה, ומפעם לפעם הוא נקרא לתפׁי קיד מיוחד — כמו שמירתו עלי.

השקפת־עולמו היתה פשוטה. שלום בׁי עולם, שינאה לפאשיסטים, חיים טובים לאנשים פשוטים כמוהו, ושמירה על יוסייה של בלגיה. חוששני שמארכס ואנגלס לא עינינו אותו.

חברותו במפלגה הקומוניסטית היא מור בנת מאליו בשבילו. המפלגה הענקית, שרבע העם האיטלקי מאוגד בה, אינה מהפכנית. היא תנועת־פועלים מתונה, וכל בר־דעת באיטליה יודע שלא רחוק היום בו יהיה צורך לשתף אותה בקואליציה עם הנוצרים המתקדמים ובעלי ההון, כדי

ערבים לארונות בוקר

תתף במישלחת כזאת? איך היתה מגיבה ממשלת ישראל? האם אפשר לקיים ועי־דה שניה, שיוזמו עליה „יונים“ מימד סדיות מישראל ולדון עימם בפומבי מצריים? מה קורה בעיראק?

בשביל הערבים, הבעייה העיקרית היתה לקבוע תקדים ברור והדי־משמעי שמותר לשבת עם ישראלים ולדון עימם בפומבי על שלום — וזאת באישור הפלסטינים, העיראקים והסורים, שאיפתם השנייה היתה להביא את הפלסטינים, העיראקים והסורים לתמיכה ברורה בעיקרון של פׁי תרון־שלום ולהכרה בקיום ישראל, לפי החלטת 242. הדבר חשוב למדיניות ה־מצרית, כדי לבטח את העורף הערבי שלה, בנסיגונה ההוירי להגיע להסדר כולל או חלקי עם ישראל.

לחולל באיטליה את הריפורמות הדרושות מזמן.

את ועידת בלגיה הבין דאגטה טח בצורה בלתי־מסובכת. יש מולחמה בין ישראלים וערבים. אז האנשים הטובים משני הצדדים מתכנסים כדי למכס יחד עצה איך לגמור את המלחמה. זה טוב.

כל ועידה שבה מדברים על שלום, ולא על מלחמה, היא טובה. וכל האנשים המשתתפים בוועידה כזאת הם טובים. אז צריכים לשמור עליהם, שהפאשיסטים מׁי שני הצדדים לא יפגעו בהם.

וכך, כשחזרתי בערב לחדרי במלון, ודאגטה התמקם בחדר הסמוך — שררה בינינו הבנה מלאה. הוועידה המסובכת, שלמענה עלמתי פועלים של שני הצדדים אתה לפתע פשוטה ויפה. הודות לדאגטה, שנתן לי מיפרעה עליחשבון „הרוח של בלגיה“.

כשם שאנחנו שאלנו את עצמנו ככל הזדמנות: איך זה יצויץ בי אוזניים ישראליות? איך זה יתי קבל ברעת־הקחל הישראליה ה־נאורה? כך שאלו הערבים המתי קרמים את עצמם: האם זה יתי קבל על דעת הסורים והעיראקים? האם הפלסטינים יוכדו להסכים לכך?

כך, באותה שיחה מוקדמת, כבר הסׁי תמנו העקרונות הראשונים של „הקריאה“

מאינר על אגש

ב בוקר יצאתי לאכול ארוחת־בוקר בחברת ידידים ערביים, ולהחליף עי־מם דיעות על סדרי הוועידה. דאגטה היה צמוד אלי כמובן, ובחדר־האוכל התרועעו שומרי־הראש האיטלקיים של שני הצדדים ליד שולחן אחד, בעוד ערבים ואני מתרועעים בשולחן השני.

לפעמים מגלה הלצה קטנה את היחס ההדדי יותר מניתוח פוליטי ארוך. באיר תה ארוחה היה רגע משעשע, ששבר את

וכך, לתמהוני הרב, גיליתי שאני יודע איטלקית. כלומר, חיפשתי מילים צרפתיות ואנגליות שנגזרו משורש לאטיני, ניי־סיתי לבטא אותן בצורה איטלקית, הוא תיקן לי את המילים תוך ניחוש כוונתי — וכך הסתדרנו מצויין, להנאתם הרבה של שנינו.

ערב עם דאגטה

ל פי בקשת המארגנים, הקדמתי לבוא, כדי לטפל בסידורים המוקדמים, וכמוני נתבקשו אחדים מן הערבים. משום כך לא היה לי מה לעשות בערב בואי. ישבנו ואכלנו ארוחה נהדרת, אילה־בולונזי זה (בלגיה היא גם בירת־האוכל האי־טלקית). המחיר היה די יקר (כמחצית המחיר במיסעדה כזאת בתל־אביב). כי שהגיע החשבון, חטף אותו דאגטה מידי. „הערב אתה האורה הפרטי שלי“, אמר בחוקף.

זה יכוד לקרות רק באיטליה. שומרי־הראש ממין את בעי הראש השמור, מכיסו הפרטי.

בוה לא נגמר הערב. אחרי שגילה שיש לי עניין בארכיאולוגיה, עמד על כך שׁי אבוא אליו הביתה, להראות לי את האוסף הארכיאולוגי שלו, שהוא חופר עתיקות כתחביב.

נסענו אליו הביתה. אשתו החמודה הצׁי טרפה לשיחה האיטלקית המגומגמת. שתתה עימנו גראפא, ובסוף השפיע עלי דאגטה מתנות נוספות: ראשי־חץ פרה־היסטורי מן

כל הרמויות שהכרתי בוועידת ברי־לונגיה — וזה היה אוסף בלתי־רגיל כגיונו — האיש שנחרת ביותר בזיכר רוני לא היה ישראלי או ערבי. קראו לו דאגטה.

שמו היה באמת דאגטה. קראתי לו, על שם המשורר המנוח, אליגייירי. את שם־המישפחה האמיתי שלו שכחתי.

דאגטה המתין לי בבואי, בשדה־התעופה הקטן של בלגיה. בהתאם לכללי־הבׁי־טחון הקפדניים שהוכנו מראש, הודעתי על בואי ברגע שדרכתי על אדמת איטליה. דאגטה הוצב לי כשומר־ראש, כנהג וכ־עור־כללי.

באז אותו רגע, ועד רגע בו ניפׁי נפׁי לי בידיו לפירדה, ליד כבש המטוס, דא מש האיש מצירי, כי מושך חמש יממות חיינו צמודים זה לזה. אף במשך רגע אחד לא הפריע לי.

(משום־מה החליטו מארגני הוועידה שצפוייה סכנה מיוחדת לחייהם של שני משתתפים: תאלד מוחיי־אלידין ואני. אבל גם שאר המשתתפים הערביים והישראלים עמדו תחת שמירה קפדנית, ללא הרף.)

כבר בדקות הראשונות התברר שיש לנו בעיות־תקשורת. דאגטה לא ידע שום שפה מלבד איטלקית, אותה ביטא בניב בלגוני. הוא הצביע על ראשו בייאוש, ואמר: „לא טוב. שפות לא נכנסות לתר כו. לא אינגלזה, לא פראנשוה, לא טדס־קה. כלום. ניאנטה.“